

FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMĦALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

Illum, it-Tlieta, 26 ta' Lulju, 2016

Kawża Nru. 8

Rik. Nru. 205/09JRM

Abdelkarim u Carmela konjuġi BOUHARIS

VS

DIRECTOR GENERAL (HEALTH CARE SERVICES) u b'degriet tal-
25 ta' April, 2009, issejjaħ fil-kawża t-Tabib Prinċipali tal-Gvern

Il-Qorti:

Dan huwa provvediment interlokutorju mogħti fuq talba magħmula mill-atturi b'rikors imressaq minnhom fl-20 ta' Ġunju, 2016¹, li bih u għar-raġunijiet hemm imsemmija, huma talbu li l-Qorti tħallihom jibdlu

---

¹ Paġ. 317 tal-proċess

I-kliem tal-ewwel talba tagħhom f'din il-kawża minn kif oriġinarjament imressqa minnhom;

Illi għat-talba tal-atturi d-Direttur Ġenerali mħarrek u l-imsejjaħ fil-kawża Tabib Ewlieni tal-Gvern ressqu Twegiba fis-27 ta' Ġunju, 2016², li biha opponew għat-talba billi, għar-raġunijiet u skond is-sottomissjonijiet hemm imsemmija, qalu li l-bidla mitluba mill-atturi sejra tibdel fil-qofol tagħha l-azzjoni tagħhom u l-eċċezzjonijiet li tqajmu dwarha;

Ikkunsidrat:

Illi l-kawża li fetħu l-atturi hija waħda ta' ntija akwiljana b'riżultat ta' infezzjoni li l-attriċi tgħid li ħadet waqt li kienet rikoverata fi sptar tal-Gvern fi Frar tal-2007;

Illi l-kawża tinsab fi stadju tat-trattazzjoni ulterjuri tal-għeluq, wara li ngħalaq il-ġbir tal-provi, tressaq rapport mill-periti ġudizzjarji u saret ukoll l-eskussjoni tal-perit mediku;

Illi t-talba tal-atturi qiegħda ssir għaliex, fir-rapport tagħhom, il-periti ġudizzjarji ma eskludewx li l-infezzjoni li ħadet l-attriċi setgħet ħaditha waqt li kienet daħlet l-Isptar San Luqa fi żmien qabel Frar tal-2007 u għalhekk iridu li l-azzjoni tagħhom għad-danni tkun tiġbor fiha wkoll dik l-eventwalita';

Illi l-imħarrek u l-imsejjaħ fil-kawża jgħidu li, bil-bidla mitluba mill-atturi, sejjer jerga' jinfetaħ id-dibattitu kollu tal-kawża, minbarra li sejrin jintlaqtu fil-mertu l-eċċezzjonijiet imqajmin minnhom;

Illi, fis-sewwa, l-imħarrek Direttur Ġenerali ma kien ressaq qatt eċċezzjonijiet, u kien biss l-imsejjaħ fil-kawża Tabib Ewlieni tal-Gvern li ressaq Twegiba Maħlufa wara li ssejjaħ fil-kawża f'April tal-2009³;

Illi l-liġi tipprovdi dwar is-setgħa li għandha l-qorti li tordna jew tagħti li jsir bdil fl-atti fl-artikolu 175 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Fost

---

² Paġġ. 322 – 3 tal-proċess

³ Paġġ. 16 tal-proċess

is-setgħat, hemm dik maħsuba biex tippermetti tibdil fl-iskritturi, li jissewwa żball fl-isem ta' xi parti jew "kull żball iehor". Dan jithalla li jsir **sakemm il-bidla ma tbiddilx fis-sustanza l-azzjoni jew l-eċċezzjoni fuq il-mertu tal-kawża;**

Illi fis-soluzzjoni ta' din il-kwestjoni, il-Qorti trid tiddeċiedi billi timxi ma' dak li tgħid il-liġi, billi tħares il-jedd ta' kull parti li jkollha u tingħata smiġħ xieraq, inkluż il-jedd li tista' tiddefendi sewwa l-każ tagħha, u twiežen il-mira li tagħmel ħaqq mal-perikolu li ma tintilifx fil-formaliżmu bla bżonn. Dan trid tagħmlu billi żżomm quddiem għajnejha dawn il-prinċipji bażiċi, magħduda magħhom dak li att ġudizzjarju għandu, safejn jista' jkun, ma jiġix imħassar jekk jista' jiġi salvat, u li l-qorti ma tintużax biex tippremja t-traskuraġni fit-tnejjja tal-atti li jitressqu quddiemha u tagħraf fejn żball ikun wieħed ġenwin;

Illi, meta wieħed iħares b'reqqa lejn id-disposizzjonijiet tal-artikolu 175, għandu jsib li s-setgħat ta' qorti li tilqa' talba (jew ukoll li minn rajha hekk tordna) biex isir bdil fl-atti hija wiesgħa tassew, u l-kliem tal-liġi sa hemm ma għandhomx għaliex joħolqu problemi ta' tifsira;

Illi dak li joħloq diffikulta' huwa x'tifsira għandha tingħata lill-parti tal-artikolu 175(1) li tillimita dik is-setgħa, u b'mod partikolari x'tifhem il-liġi bil-kliem "sustanza tal-azzjoni" jew x'inhil bidla fl-**eċċezzjoni fuq il-mertu**. Dwar din tat-tieni, ġie mfiŝser⁴ li l-fatt waħdu li l-iżball ikun ġie msemmi f'eċċezzjoni, ma hux ta' xkiel biex tintlaqa' talba għat-tiswija tiegħu, u dan għaliex ma jagħmilx sens li żball jista' jissewwa jekk ma tingħatax eċċezzjoni dwaru iżda ma jistax jissewwa jekk l-eċċezzjoni ssir⁵! Għaliex eċċezzjoni li tiġbed l-attenzjoni għal żball fl-att imressaq mill-attur ma ssirx, b'daqshekk biss, eċċezzjoni fil-mertu dwar il-qofol tal-azzjoni attriċi, billi l-iżball m'huwiex il-qofol tal-azzjoni;

Illi għalhekk, huwa meħtieġ li wieħed jara xi trid tfiŝser il-liġi meta ssemmi "s-sustanza tal-azzjoni". Fil-fehma tal-Qorti, bidla ta' sustanza sseñħ meta tintalab li ssir bidla fit-talbiet tal-attur b'mod li n-natura nnifisha tal-azzjoni jew motiv ewlieni li jsejjisha, jinbidlu b'oħrajn;

⁴ App. Kumm. 12.12.1994 fil-kawża fl-ismijiet *E. Calabrese noe vs E. Bigeni et* (Kollez. Vol: LXXVIII.ii.256)

⁵ P.A. 7.3.1958 fil-kawża fl-ismijiet *Grixti vs Demicoli Żammit* (Kollez. Vol: XLII.iii.1159)

Illi, fil-fehma tal-Qorti fil-każ preżenti, is-sustanza tal-azzjoni mhi bl-ebda mod sejra tinbidel jekk din il-Qorti kellha tilqa' t-talba għaż-żieda tal-frażi kif mitluba mill-atturi; u lanqas ma sejrin jintlaqtu l-eċċezzjonijiet fil-mertu mtella' mill-imsejjaħ fil-kawża. Dan jingħad għaliex jekk kemm-il darba wieħed iqis x'inhi l-ewwel talba tal-atturi f'din il-kawża se' jara li dak li ntalab se' jibqa' l-istess u l-istess eċċezzjonijiet imqajmin mill-imsejjaħ fil-kawża **fil-mertu** mhuma sejrin jitilfu xejn mis-saħħa tagħhom u mhux ser jitnaqqas xejn mill-jedd tiegħu li jikkontesta l-pretensjonijiet tal-atturi⁶;

Illi huwa minnu li, fejn jidhru bidliet jew żidiet fil-premessi (b'differenza minn bidliet jew żidiet fit-talbiet), it-tħaddim tal-artikolu 175 jingħata effett usa' jekk kemm-il darba wieħed iqis li l-premessi huma maħsuba biex jiċċaraw u jfissru aħjar is-sens tat-talbiet li dwarhom il-Qorti hija mitluba li tiddeċiedi⁷. Iżda fejn issir talba biex jinbidlu kliem f'xi waħda jekk aktar mit-talbiet (b'mod partikolari fi stadju mwaħħar u matur tas-smiġħ ta' kawża) u bla ma b'xi mod tinbidel in-natura tal-azzjoni kif mibdija, il-Qorti għandha tistħarreg minn każ għal każ jekk it-talba għal-bidliet f'talbiet fil-kawża jmorru lil hinn mil-limiti maħsuba mil-liġi u li tilqagħhom jekk ma jirriżultax li ż-żidiet jew bidliet mitluba ma jibdlux radikalment l-azzjoni⁸. Hekk ukoll jingħad fejn il-bidla mitluba tkun diġa' maħsuba fil-kliem tal-premessi tal-att promotur⁹ jew tkun ir-riżultat ta' hwejjeġ li jirriżultaw waqt il-ġbir tal-provi jew it-trattazzjoni tal-każ jew minn xi proċedimenti oħrajn marbuta mal-kawża li tkun¹⁰ ;

Illi l-Qorti tqis ukoll li ż-żieda mitluba mill-atturi fl-ewwel talba tagħhom ma hijjex sejra tibdel in-natura tax-xiljiet lejn il-parti mħarrka u dik imsejjaħ fil-kawża, lanqas ma hija talba biex l-ewwel talba attriċi tinbidel b'oħra. Għalhekk, ma huwiex il-każ li l-Qorti mhix ser toqgħod għall-kawżali dedotti fir-Rikors Maħluf u li t-talbiet ma jistgħux jintlaqgħu fuq kawżali jew kawżalijiet differenti minn dawk li jsiru fl-att promotur tal-kawża¹¹. Mhux hekk biss, imma kieku kellha tiċċad it-talba tal-atturi kienet, x'aktarx, ser tfaqqas azzjoni oħra ta'

⁶ P.A. RCP 10.6.1999 fil-kawża fl-ismijiet *Francesco Saverio Sammut et vs Kumitat Mosta tal-Partit tal-Faddiema et* (sentenza *in parte*, mhix pubblikata)

⁷ App. Civ. 18.2.1997 fil-kawża fl-ismijiet *Walsh's Limited vs Awtorita' ta' l-Ippjanar* (mhix pubblikata)

⁸ App. Inf. PS 15.1.2010 fil-kawża fl-ismijiet *Keyland Co Ltd et vs Josephine Xuereb*

⁹ App. Civ. 31.5.2013 fil-kawża fl-ismijiet *Matilde Sultana et vs Rev. Kappillan Ignazio Borġ noe et*

¹⁰ Ara, f'dan ir-rigward, P.A. MCH 23.3.2015 fil-kawża fl-ismijiet *James Patrick Flannery et vs L-Assenti Soċjeta' Walters & Karrer Internacional SA et* (sentenza *in parte*)

¹¹ App. Civ. 10.7.2009 fil-kawża fl-ismijiet *Unibet.com (International) Limited vs Global Events Online Limited et*

danni mill-istess atturi biex tkopri ż-żmien ta' qabel Frar tal-2007. Huwa sewwasew ċirkostanzi bħal dawn li l-artikolu 175 hu maħsub li jevita;

Illi fil-limiti ta' dan il-provvediment u mingħajr ma tippronunzja ruħha jekk il-bidla mitluba hijiex sejra tirrendi iżjed integra l-azzjoni attriċi, l-Qorti ssib li t-talba tal-atturi hija mistħoqqa u qiegħda tilqagħha;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda tiddeċiedi dwar it-talba tal-atturi billi:

Tilqa' t-talba tal-atturi għall-bidla mitluba fl-ewwel talba tal-atti tar-Rikors Maħluf promotur, għall-finijiet tal-artikolu 175 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta, u tordna li, wara l-frazi "9 ta' Frar, 2007" jiżdedu l-kliem "jew f'data qabel".

Moqrija

**Onor. Joseph R. Micallef LL.D.,
Imħallef**

26 ta' Lulju, 2016

**Carmen Scicluna
Deputat Registratur**

26 ta' Lulju, 2016